

1.- INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'una programació és planificar, ordenar i concretar el projecte educatiu per reduir la improvisació o l'arbitrarietat.

La programació:

- És l'ordenació de les experiències per a adquirir una sèrie de coneixements, procediments i actituds en un període de temps definit.
- Consisteix en la distribució, ordenació i regulació de tot un sistema d'activitats productes de la formulació d'objectius, medis concrets, tècniques d'ensenyament, material, temps i espai delimitats, així com criteris i mètodes d'avaluació.
- Amb l'ús d'ella es pot preveure allò que es vol obtenir dels alumnes, distribuint el treball de forma més racional.
- Exigeix reflexió, consens i previsió.
- Possibilita la racionalització de l'avaluació.
- Ha de ser oberta, dinàmica i en contínua evolució respecte de les múltiples variables que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

2.- METODOLOGIA

Aquest any i com arreplega el Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat, l'organització del currículum ha de ser per àmbits:

"Amb la finalitat de facilitar el trànsit de l'alumnat entre l'educació primària i el primer curs d'educació secundària obligatòria, les administracions educatives i, si s'escau, els centres docents poden agrupar les matèries del primer curs en àmbits de coneixement."

L'agrupament de llengües en un àmbit lingüístic pot facilitar, el desenvolupament coherent del currículum autonòmic de llengües, que preveu un bon nombre de continguts comuns en les àrees de Valencià, llengua i literatura i Llengua i literatura castellana, com ja consideràvem en el nostre plantejament d'Àrea al dir que ens plantejàvem sis hores a la setmana de Llengua i no tres de Castellà i tres de Valencià. . En aquest cas el nexa vinculant serà l'Àrea d'Ètica, és a dir, suggerirà el tema, es duran a terme les anàlisis, debats, recerques socials... corresponents i, juntament amb les àrees instrumentals del valencià i castellà el desenvoluparem, alhora que donarem un desenvolupament curricular d'aquestes àrees en aquest tema. D'altra banda, necessàriament,

desenvoluparem alguns aspectes puntuals i/o concrets que ens ajudaran en el futur, com l'estudi de la gramàtica, reflexió de les normes ortogràfiques, etc.

Així doncs, el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, fixa que:

“L'organització dels elements curriculars de l'assignatura es basa en el tractament integrat de les llengües del currículum, enfocament metodològic que respon a la concepció plurilingüe del sistema educatiu valencià, en què conviuen dos llengües cooficials amb, almenys, una llengua estrangera, i totes són al mateix temps objecte i instrument d'aprenentatge”.

Aquest enfocament comunicatiu, cobra sentit en la realització de processos d'aprenentatge, l'assumpció de metodologies actives i la importància de les habilitats expressives oral i escrita en un context que els done sentit, també en la comunicació entre iguals.

Un objectiu fonamental de les àrees lingüístiques, serà el desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat perquè es pugan moure situacions comunicatives determinades amb les llengües oficials.

A partir de tot això plantejarem una programació d'àmbit Ètic-lingüístic que fusioni les àrees de Valencià, llengua i literatura, Llengua i literatura castellana i Ètica, sota el paraigua del tractament integrat de llengües, amb una metodologia activa, és a dir, aprenentatge basat en projectes o en tasques, aprenentatge cooperatiu i amb un enfocament comunicatiu.

Pel que fa a l'antiga Ètica, destaquem que és un àmbit d'obertura, de reflexió, de no donar veritats absolutes, de crear sospites, d'analitzar, on es comparteixen veritats, on tot és vàlid sempre que no hi haja discriminació o vexació, on preval la raó. Els temes i el seu desenvolupament es basaran en els suggeriments que realitzem, podent ramificar el tema central.

Si ens preguntem: Què és la Llengua? Allò que vam usar tant a nivell oral com escrit? Allò que veiem o llegim? És tot alhora però... què sabem de tot això? Sabem realment parlar, escoltar, llegir, escriure? o creiem que ho sabem?

Què necessitem per a saber-ho? Per on començar? Quina actitud devem manifestar? Per què tenir bona lletra, exactitud ortogràfica, bona dicció... és suficient? Necessitem saber més? Quan llegisc, sabem diferenciar els diferents tipus de text? Comprenc el que llegisc? M'emocione amb el que llegisc? M'entusiasme? Però, realment... per què llegisc?

I quan escric, què és el que faig? Són suficients els exercicis i les respostes a les preguntes? Amb delectació? Intente aprofundir i cuidar el llenguatge? M'abulleix utilitzar paraules que generalment no utilitze?

ÉS NECESSARI TENIR RESPOSTES A TOTES AQUESTES PREGUNTES?

Podem dir que és un treball ardu i laboriós, del que no s'obtenen resultats immediats, com en qualsevol àrea de coneixement, però, no tenim cap dubte que a algunes de les qüestions aquí plantejades no arribarem a obtenir respostes, ni tampoc satisfaccions, ja que dediquem o pretenem dedicar un temps per a alguna cosa inútil com és la Literatura però de la qual no podem prescindir. I és que la literatura ens permet veure amb altres ulls sense deixar de ser un mateix.

Què pretenem? Crear preguntes que amb el temps puguin tenir respostes. Crear sospites, perquè darrere les paraules intuïm que hi ha més coses.

Cada any tenim el mateix problema o avantatge, no ens arriba a agradar del tot el que vam fer l'any anterior i estem en constant interrogatori (us sorprèn tanta pregunta?). Interrogatori que no significa ni estancament, ni esnobisme. Simplement reflexionar sobre el ja fet i el que ha de venir. Quan alguna cosa fem és perquè estem convençuts. Equivocar-nos podem, i entusiasmar-nos també.

En el nostre treball podem diferenciar diversos blocs dintre de l'àrea de Llengües:

- **PARLAR / ESCOLTAR** (gran repte): mitjançant exposicions orals de temàtiques diverses, perquè s'expressi d'una manera fluida, naturalment, en ambdues llengües.
- **LLEGIR**: Posant-los en contacte amb els veritables protagonistes, ELS LLIBRES, sabent que l'important no és llegir molt, sinó llegir bé i arribar a descobrir que hi ha diferents tipus de lectura.
- **ESCRIURE**: No amb la intenció que arribin a ser literats sinó que perdin la por, es recreïn... i per a això necessitarem també de mestres, que són els escriptors. Coneixent-los i perquè no, parodiant-los a través de les seves obres. Quin millor referents que aquests!
- **REFLEXIONAR**: Tal vegada la més difícil d'executar. I ho farem sobretot l'exposat fins i tot aprofundint en els seus secrets: analitzar diferents tipus de text, de narrador, d'oració, de paraules, de personatges.

Com pretenem arribar?

- El coneixement en sentit ampli no és una col·lecció de dades específiques, sinó una xarxa organitzada d'idees. L'ensenyament de fragments aïllats de coneixement no ens duu a cap part.
- Aprendre no és escoltar, sinó elaborar el saber que és proposat. Aprendre implica un desig, un projecte, una perspectiva, no és solament comprendre.
- Amb un plantejament integrador de les dues àrees: el que aprenem en una és plenament transferible a l'altra, perquè són dues llengües amb estructures comunes. Necessitem coordinar-nos per a no repetir-nos.
- Amb la plasmació concreta en uns plans de treball:

- en els quals l'alumnat tingui clar que se li demana i com pot arribar.
- amb una sèrie d'activitats variades i diverses, amb diferents nivells d'aproximació que permetin respectar les diferències individuals
- que impliqui esforç (només el difícil és estimulador), imaginació i recerca de l'autonomia en la reconstrucció de la informació rebuda.
- que li permeten comprendre l'origen de les seves dificultats per a poder arribar a solucionar-les. Per a avançar cal perdre la por a equivocar-se.
- que li permeten confrontar diferents punts de vista i créixer així la seva capacitat de raonar.

3.- CONTINGUTS

Segons el Reial Decret 108/2022, de 5 d'agost, pel que s'estableixen les ensenyances mínimes corresponents a l'Educació Secundària Obligatòria els continguts són:

Bloc 1. LLENGUA I ÚS:

- Estimar la diversitat lingüística del nostre entorn.
- Ser conscients de la diversitat lingüística de l'Estat Espanyol.
- Identificar prejudicis i estereotips lingüístics.
- Ús del llenguatge no discriminatori i equitatiu.
- ...

Bloc 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES:

- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Coherència, cohesió, adequació textual i argumentació dels textos orals i escrits.
- Comunicació mitjançant medis digitals, visuals, paratextuals...
- Recerca de diverses fonts textuais.
- Reflexionar sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
- Comprensió i valoració de la forma i del contingut del text tant oral com escrit.
- Asertivitat, respecte i empatia en les conversacions i interaccions en les diferents situacions comunicatives.
- Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals en les seues composicions escrites.
- ...

Bloc 3. HÀBIT LECTOR:

- Lectura i comprensió de diferents textos literaris.
- Foment de la lectura com a plaer i gaudi per a aconseguir un bon hàbit lector.
- Lectura de diferents gèneres literaris.
- Foment de l'adquisició de la competència literària per part de l'alumnat.
- ...

4.- CRITERIS D'AVUACIÓ

1.- La nostra finalitat educativa és contribuir a la formació de persones autònomes capaces de respectar la mateixa autonomia en altres persones. Intentem que l'avaluació siga:

Formativa, que ens permeta orientar, introduir canvis, etc.

Continua, que ens permeta avaluar tot el procés i no únicament els resultats.

Integral, de tots els elements.

Individualitzada, que atenga a les característiques de cada alumne.

Democràtica, amb criteris coneguts i assumits per totes i tots.

2.- Entenem l'avaluació com una exigència interna de millora, que atén més el procés que al producte final. L'alumnat no tan sols ha de comprovar el que ha après, sinó també com ha arribat a això.

3.- L'avaluació serà la conjunció de diferents apartats, tots igualment fonamentals i bàsics per a obtenir una avaluació final positiva.

4.- Els apartats a avaluar seran:

- el conjunt d'exercicis i activitats que conformen el pla de treball.
- la qualitat, presentació i ordre del treballat
- el desenvolupament progressiu d'hàbits de treball autònoms i actituds positives cap a l'aprenentatge.
- la cooperació i el respecte dels drets, idees i sentiments dels altres.
- grau d'interés per l'activitat i ús adequat del material necessari
- l'evolució de la capacitat per a comunicar els seus coneixements, oralment i/o per escrit.

5.- Els instruments per a avaluar els anteriors apartats seran:

- l'observació diària
- la recollida d'exercicis i activitats fetes en classe o a casa
- el lliurament final del pla de treball
- el control d'absències i retards
- les proves orals o escrites
- l'autoavaluació: l'alumnat ha de saber clarament el que està fent, ser conscient de les seues dificultats i tindre desitjos de millorar-les.

6.- El resultat de l'avaluació s'expressarà mitjançant una valoració qualitativa i quantitativa, amb la intenció d'ajudar, explicant les dificultats i incidint en els aspectes positius.

Els criteris de qualificació seran els següents:

- Proves escrites dels diferents plans de treball (40%)
- Seguiment del treball diari i altres activitats: exercicis de redacció i/o quadern i/o proves curtes de coneixements teòrics i/o pràctics i/o dictats preparats i/o presentacions orals sobre temes proposats pel professor, realització d'activitats en classe i en casa, activitats completes, ordenades i netes... (30%)
- Actitud, participació, respecte, col·laboració, realització d'activitats voluntàries i/o d'ampliació a l'aula... (30%)

El resultat de l'avaluació s'expressarà mitjançant una valoració qualitativa i quantitativa, amb la intenció d'ajudar, explicant les dificultats i incidint en els aspectes positius.

L'alumnat NEE podrà ser qualificat seguint altres percentatges, d'acord a la seua adaptació curricular individual.

NOTA: aquesta programació és únicament orientativa i els diferents Plans de Treball/Àmbits poden canviar durant el curs. De qualsevol manera, es desenvoluparan els continguts fonamentals de les Unitats Didàctiques.